אוצר הנפש

ב"ה | גיליון **752**
ערב שבת קודש
פרשת **חקת** תשפ"ה

י-ם	19:09	20:25
ת"א	19:30	20:30
חיפה	19:23	20:28
ב"ש	19:29	20:25

עלון שבועי בענייני תורת הנפש ותיקון המדות משיעורי **הרב יצחק גינזבורג** שליט"א

אוצר הפרשה

יסוד התורה – חוקים

בשבת קראנו את "זאת חקת התורה". חפשתי פסוק או ביטוי עם המלה חוק שרומז לפרה אדומה, "חקת התורה", והביטוי היחיד שמצאתי הוא "בחוקו חוג על פני תהום", שעולה בדיוק "פרה אדֻמה תמימה".

כתוב בחסידות – הרבי כותב "בדרך אפשר", אבל זה די פשוט – ש"חק" לשון חקיקה, כמו אותיות החקיקה. בחסידות מוסבר שהמעלה של חקיקה לגבי כתיבה היא שבכתיבה יש שני דברים שונים, דיו על גבי הקלף, אפילו בתורה יש "אש שחורה על גבי אש לבנה", ואילו חקיקה היא מיניה וביה. כך עשרת הדברות חקוקים בלוחות הברית – גילוי עצמי לגמרי, אין שני דברים.

החוק של התורה הוא שיהודי מקבל את החוקים למעלה מטעם ודעת, אומר "נעשה ונשמע" ומובן למסור את הנפש – זו בחינת "חק". לכן כל המצוות הן בעצם חוקים – גם את העדות והמשפטים, שיש להן איזה אחיזה בשכל, צריך לקיים כחוק. זהו יסוד בתורת הרבי, שצריך לקיים הכל כחוק. אחרי שמתייחסים להכל כחוק, יש מצוות מסוימות שאפשר קצת לתפוס אותן בדעת, ויש ענין ומצוה להבין כמה שהשכל האנושי מסוגל. בכל אופן, זה חוק. המרכז של כל התורה היא החוקים, ואחרי ששמים את הרגל הימנית יציב בחוקים, באמונה פשוטה ובקבלת עול מלכות שמים, אפשר לשרטט את ה"עגולה", ה"חוג", של התורה גם בטעם ודעת. דווקא קיום התורה והמצוה כחוק הוא מקור השמחה והתענוג בעבודת השי"ת, שמחה של מצוה שאינה תלויה בהבנת טעם המצוה אלא בקיומה באופן של אמונה, קבלת עול פשוטה ומסירות נפש – ה-חק הופך כל מצוה ל-חג, "ושמחת בחגך והיית אך שמח"!

(ליל ויום ה' תמוז תשפ"ב)

אוצר הסיפור

ברוך שלא עשני גוי – בתופת

הרבי מקלויזנבורג (שיום ההילולא שלו חל בט' תמוז) **תמיד היה בשמחה**. גם בזמנים הכי קשים של סבל, הוא קבל את כולם בסבר פנים יפות ואחז במדת "שמחה בטהרתה". יסוד עיקרי מאד אצלו היה ההבדלה בין ישראל לעמים, והשמחה העיקרית שלו היתה "שלא עשני גוי", כפי שהוא סיפר בעצמו:

בימי האימים נשלחתי לגיטו וורשה לעבוד עבודת פרך בחומר ובלבנים. באחד הימים, כאשר עמדנו גובה אחד הבתים, ניתך עלינו לפתע גשם שוטף וחזק, ואילו הרשעים האיצו בנו לאמור כלו מעשיכם ולא להרפות. הדבר היה כמעט למעלה מכח אנוש. והנה, אחד הנדכאים שהכירני פנה אלי וצווח: "האם תמשיך עוד לומר 'אתה בחרתנו' ותשמח כבן לעם סגולה?". ונעניתי לו על אתר, שאמנם עד היום לא אמרתי זאת בכוונה הראויה, אולם מעתה כאשר אגיד "אתה בחרתנו מכל העמים" אכוון יותר ויותר ואגיל ואשמח בלבבי בלי שיעור וגבול. מכיון שראיתי משתומם ותמה על דברי, הוספתי והסברתי לו שבודאי כך הוא הדבר, שאם לא ש"אתה בחרתנו מכל העמים" הרי הייתי הופך גם אני לצורר, ומוטב לי להשאר במצבי הנוכחי מאשר להיות כאחד מהם חס וחלילה, ואשרי חלקי...

ומוטב לי להשאר במצבי הנוכחי מאשר להיות כאחד מהם חס וחלילה, ואשרי חלקי..

(י' תמוז תשפ"ד)

אוצר הפתגם

כשאני חש מחשבת גדלות, מיד אני מסיר אותה וכן להפך במחשבת יאוש ועצבות, מיד עלי לרומם את עצמי ולחוש בקרבת ה' ובאהבתו אליי.

(סיון פ"ב)

יו"ל ע"י תלמידי הרב גינזבורג. להצטרפות לתפוצת שיעורי הרב: דוא"ל: itielgi@gmail.com וואטסאפ: 050-7951105

אוצר התבונה

פרה-אפר-מי חטאת

"חקת התורה" היא פרשת פרה אדומה. בכלל, אדום הוא צבע יפה ומושך וכנראה שפרה אדומה, שהיא משהו לא לגמרי טבעי, היא אחד הדברים הכי אסתטיים. כנראה שכל הסדר של הכנת מי נדה מפרה אדומה, כל הטכסים שמתוארים בפרשה, הוא בשביל לשמר ולהנציח את היפי של פרה אדומה. הרי אי אפשר לשים את הפרה האדומה במוזיאון – היא לא תחזיק מעמד. כדי להנציח את הפרה הופכים אותה לאפר.

כמו שיש אבנים שכל פעם ששוברים אותם רואים אותה צורה – אומרים שאלה האבנים שהיו בהר סיני – כנראה שבכל טפה של מי חטאת יש בעצם השתקפות, הולוגרמה, של כל הפרה. כתוב שהאומות מונים את ישראל, איך טפה אחת של מי חטאת שמזים על טמא מת מטהרת אותו – הם לא יודעים שבכל טפה יש את כל הפרה.

> יסוד האש של הנפש הבהמית הוא בעס וגאוה ואותו גופא יש לשרוף ולכלות באש של מצוה

איך הופכים את הפרה לאפר? על ידי שרפה – גם בשרש של **שרף** יש אותיות **פר** אבל הפוך. כמו שבראיה כאשר האיש שרואים בחוץ הופך לאיש קטן באישון העין יש היפוך – מה שרואים בחוץ משתקף בעין הפוך – ואחר כך המח הופך אותו חזרה, בשביל שהפרה תצטמצם לתוך האפר היא עוברת היפוך בשרפה.

מה קורה בתהליך שהפרה עוברת כדי לשמר את היפי שלה? הסוד הפשוט של שמות האותיות העיקריות כאן, **פר**, הוא **פה** (כשם האות) ו**ראש** (המובן המילולי של ריש) – שרש ה"מלכות פה" בתוך ה"ראשית חכמה". בספר יצירה כתוב שיסוד האש נמצא בתוך הראש – צריך לשרוף את הפרה באש שבתוך הראש. יסוד האש של הנפש הבהמית הוא בעס וגאוה ואותו גופא יש לשרוף ולכלות באש של מצוה, "אש אוכלת אש".

אחר כך צריכים לעשות מהאפר מי-חטאת – להפוך את האש למים. בספר יצירה הסדר הוא "אחת רוח אלהים חיים, ב' רוח מרוח, ג' מים מרוח, ד' אש ממים" – מהרוח, שכנגד הכתר, נמשכים המים, שכנגד החכמה, ומהמים נמשכת האש, שכנגד הבינה. הפיכת האש למים היא החזרת הבינה לשרשה בחכמה, סוד "הבן בחכמה" החכמה, שפנימיותה בטול, היא 'אין' ביחס ל'יש' של הבינה. את הפרה האדומה, שבכללות כנגד אמא ("תבוא האם ותקנח את צואת בנה"), צריך לאיין-לבטל ולהחזיר לשרשה בחכמה – אז ניתן לראות (בכח הראיה של החכמה) את צורת הפרה בכל טפה של מי חטאת.

(כ"א סיון פ"ג)

אוצר האקטואליה

מי באמת מאיים עלינו?

התקשורת מנסה לשדר שהכור הגרעיני של איראן מאיים עלינו. הכור הגרעיני לא מאיים על אף אחד בעולם, הוא עץ ואבן! אדרבא, אפשר להשתמש בו לטוב, לשלום.

הרסנו את הכור? ישר כח! אבל האיום הוא מי שמחזיק בידיו את הכור, ויכול להשתמש בו לרעה. מי שמאיים עלינו, במקרה שלנו, הוא עמלק – צריך לקיים מצות "תמחה את זכר עמלק מתחת השמים לא תשכח", "לא תשכח" מי האיום האמתי.

כשדוד המלך כבש מדינות הוא לקח מהן את כל השלל – את כל הכורים הגרעיניים שלהן... – בשביל לבנות את בית המקדש, את הכל הוא הקדיש לשמים, כמו שגם הרבי מליובאוויטש אומר תמיד שכל התפתחות הטכנולוגיה בעולם היא לצורך הקדושה, "לשמשני". אולי זה נשמע בלתי אפשרי, אבל הכי טוב היה להלחם נגד האויב שלנו, ואחר כך להשתמש בכור עצמו למטרות טובות.

נחזור: דוד המלך, הדוגמה הקלאסית שאנו צריכים להתדמות אליה, היה מחרים את כל השלל של האויב ומקדישו לשמים, לצורך בנין בית המקדש (שתכליתו להיות "ביתי בית תפלה יקרא לכל העמים", "תל תלפיות" אליו פונים פיות כל באי עולם, לשפוך שיח לפני בורא העולם, תוך כדי הרגשה מוחשית שה' נוכח במקום הזה, שהוא שומע תפלה ועונה למתפלל אליו באמת. ועוד – לזכות מהמקום הזה ל"כי מציון תצא תורה", לזכות לטעום מ"האור כי טוב", "אור החיים", "תורה אור" – אור לגוים היינו תורה לגוים). יתכן שלמאן דהו הגשמת דבר זה בימינו נשמע הזוי, אבל צריך להאמין שאכן אפשר לחולל גם את הבלתי-אפשרי, והעיקר שאנשים לא יחשבו 'נצחנו את האויב' כשהרסנו להם את הכור. זה לא האויב! האויב הוא מישהו אחר.

שנצליח גם לרצוץ את ראש הנחש וגם – והוא העיקר – להגיע לתכלית האמיתית, "והיה הוי' למלך על כל הארץ ביום ההוא יהיה הוי' אחד ושמו אחד", "כי אז אהפך אל עמים שפה ברורה לקרא כלם בשם הוי' לעבדו שכם אחד", באשר "והאמת והשלום אהבו".

(כ"ו סיון פ"ה)

אוצר קצר

גבהות מטהרת ומטמאת

לאחר שאדם עושה משהו הוא צריך להשפיל את עצמו לגמרי, להגיע ל"רוח נמוכה" ול"נפש שפלה" לחלוטין – כדי שלא ישך אותו הנחש בסוף המעשה ויכניס בו סיפוק. הסיפוק הוא ארס הנחש – והוא שממית, מבטל את כל המצוה שהוא עשה. על כך כתוב שאותה גבהות, שקודם טהרה את הטמא, עכשיו מטמאת את הטהור. בהתחלה צריך "ויגבה" ובסוף להשפיל את עצמו לגמרי. ה"נפש שפלה", כפי שמצויה אצל תלמידי אברהם אבינו, היא שהאדם לא זוקף לעצמו את המצוה בכלל – מכיר שהכל רק ה'.

(י"ד אלול תשפ"א)

מהדורה עיצובית: דעה אביחיל | 054-6580146